

maafte $\frac{1}{2}$ Mill. for Kommunerne, og det finder jeg er for meget. Jeg vil sige, at nogen absolut Nødstilstand hos Lærerne, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgtreds (M. Klausen) talte om, har jeg ikke kunnet finde i min Omgangskreds, og jeg tror ikke, der er nogen absolut Trang til Stede; men jeg vil gerne være med til at give Lærerne en Paaskønnelse for deres Arbejde i Oplysningens Tjeneste, og jeg finder derfor, at den Form, den højtæredede Minister i Aar har valgt, at lægge Reformen til Side og sætte et større Tilskud paa Finansloven, er den heldigste og fornuftigste, jeg kan godt være med til at give Lærerne en saadan Paaskønnelse; for det kunne de have Krav paa for det Arbejde, de gøre i Oplysningens Tjeneste; men nogen virkelig Nødstilstand tror jeg slet ikke er til Stede, i hvert Fald ikke, hvor Skoleloven af 1814's Bestemmelser ere opfyldte, hvilket vistnok er Tilfældet for Volland-Falsters-Bedkommende, Under Fiskers Regimente bleve Kommunerne derovre for en Del nødte til at opfylde dem, og hvor de ere opfyldte, ere Forholdene ret taalelige, ja jeg kan sige rigtig gode. Selvfølgelig kan der jo være enkelte Lærere, der ere i trængende Omstændigheder; men det er ikke Lønningernes Skyld, det maa nærmest have sin Grund i særlige Omstændigheder. Det kan for det første være, fordi de ere komne ind i Embedet med en meget stor Ungdomsgæld og saa have giftet sig, inden de have faaet den betalt, og naar der saa falder mange Børn og megen Modgang til, saa kommer saadan en Lærer let i Betryk; men det er ikke givet, at dette kan begrunde en almindelig Lønningsforbedring. Men dernæst kan en saadan Trang ogsaa skyldes Mangel paa Økonomi, ikke alle Lærere ere jo gode Økonomer, der er ogsaa slette Økonomer mellem Lærerne, og altsaa at foretage en almindelig Lønningsforbedring uden Hensyn til en enkelt tilstedeværende Trang, det anser jeg for absolut urigtigt og uføreligt med en fornuftig Statsøkonomi. Man ser jo heller ikke, at der har været mindre Tilgang til Seminarierne. Hvis der havde været en saadan Nødstilstand mellem Lærerne, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgtreds talte om, saa vilde det jo have givet sig Udslag i en mindre Tilgang til Seminarierne, saa vilde hverken Bønderne eller Skolelærerne, hvis Sønner det nærmest er, der besøge Seminarierne, sende dem dertil, for at sende dem ind i en Stand, hvor der er Nødstilstand til Stede. Det er jo en Kendsgerning, at Seminarierne ere lige godt besøgte, naaet man kender Lærernes Lønningsvilkaar fra alle Eider.

Jeg kan heller ikke indrømme, at de nedadgaende Løber have været saa flemme for Lærerne eller virket saa ugunstigt for dem, som de have for Bønderne s. Øst. En Del af Lønningerne er jo nok bleven mindre, den Del, som er ansat efter Kapitelstatsten, Lærerne have vel tabt et Hundrede Kroner eller noget der henimod ved Kapitelstatstens lavere Ansættelse, men de have vel ogsaa haft Fordel af de lave Priser, der i de sidste 20 Aar ere fremkomne paa mange Artikler, som skulle bruges i Husholdningen. Paa mange af disse Artikler ere Priserne jo gaaede ned til Halvdelen. Betragter man saa Statthyernes Stilling i Kommunerne, saa vil man se en Nedgang ikke i en Del af deres Indtægter, men i dem alle paa Grund af de lave Priser, der nu maa beregnes; og saa kommer dertil, at deres Udgifter ere næsten alle i Stigning. Selv om de have samme Fordel som Lærerne af de i de sidste 20 Aar nedadgaende Priser paa Kolonialvarer, ere Arbejdspriserne og deres Udgifter i kommunal Henseende, deres Udgifter baade til Amtskommunen og Sognekommunen, til Fattigvæsen og Skolevæsen, stegne næsten til det dobbelte i de sidste 20 Aar. Jeg tror derfor, at naar man vil sammenligne Lærernes Stilling med Bøndernes, ere Forholdene ikke saa ugunstige, som det gives Udseende af, men jeg skal derfor lige fuldt indrømme, at i Betragtning af den Virksomhed, Lærerne udøve, have de Krav paa en Paaskønnelse, hvad der er noget ganske andet end at give dem Tillæg som en Nødhjælp. Jeg erkender, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgtreds har en varm Følelse for sine Kaldsfæller, men det ærede Medlem maa tro, at naar man argumenterer med saa ubeholdbare Argumenter, som han brugte, saa skyder man over Maalet og affrækker tit fra det, man vil fremme. Derfor siger jeg, at man maa helst give Lærerne den Understøttelse, som de ærlig fortjene som en Paaskønnelse for det Arbejde, de udføre i Samfundets Tjeneste. Naar jeg har talt om de store Udgifter, behøver jeg ikke at paavise, hvad der er en Selvfølge, at naar vi for bestandig binde en saadan Sum af Statskassens Midler, maa det virke hemmende i mange andre Retninger. Under Finanslovens 1ste Behandling kom der jo mange fromme Ønsker frem. Jeg tror, at det var den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (S. C. Christensen), som den Gang omtalte en Sænkning af Vandstanden i Ringtøbing Fjord. Det er vistnok et meget nyttigt Foretagende, men det vil være overprudentlig kostbart. Det ærede Medlem talte ogsaa om Fisserihavne paa Bestyrtten; det er ogsaa en kostbar Sag.